

Dr Hanstein:
"Töörõõm on
asendamatu!"

Lk 2

**Koolitus-
talitus sai
uued ruu-
mid Hiul**

Lk 3

**Registreeru
suvepäevadele!**

Lk 4

k u u k i r i Regionaalhaigla

Suvi 2007 • Nr 6 (57)

Huule-suulaelõhega laps on ravitav

Juunikuu lõpus toimub PERH-i uue naso-farüngo-larüngoskoobi pidulik avamine. Aparaaði muretsemise aktsiooni on poolteist aastat vedanud huule-suulaelõhega laste vanemate ühendus Naerulinnud. Kuukirjale tutvustas uut aparaaði dr Kert Karu.

Doktor Kert Karu on üks nendest tohtritest, kes uue aparaaðiga tööle hakkavad. „Meie uue naso-farüngo-larüngoskoobi tööpõhimõte on selles, et saame videos jälgida lapse kõnet. Aparaaðil on tilluke kaamera, mille viime nina kaudu neelu ja selle abil näeme pilti. Laseme lapsel ütelda sõnu. Me näeme siin protsessi, liikumises – mis kõnelemise ajal neelus täpselt toimub. See ongi selle aparaaði alus,“ tutvustab doktor Karu. Videosüsteemil on veel see eelis, et salvestatud materjali saab vajadusel uuesti vaadata, näiteks poole aasta pärast, kontrollida ja võrrelda. „Videopildi järgi saame uurida, kuidas on areng toimunud ja kas logopeediline ravi on andnud tulemusi ning otsustada, mida tuleks edasi teha,“ räägib doktor.

Mitte ainult lõhedega laste raviks

Selle aparaaðiga saab tohtri sõnuti uurida huule-suulaelõhedega lapsi: kuidas operatsioon on õnnestunud, kas lihased on hästi koos ja kas pehme suulael tekib kõnelemisel sulg. Kui ei teki, suulagi on liiga lühike või pehme suulae lihased ei ole keskojal kokku kasvanud, saab teha n-õ kõneparandamisloikuse. „Neelu tagaseinast keeratakse nn keeleke lapike,“ näitab doktor joonist, „mis õmmeldakse pehme suulae külge, et õhk liiguks kõnelemisel õigesti.“

Teine kontingent, keda uus aparaað aitab, on kõnehäiretega lapsed. Juhutub, et logopeedid ravivad hoolega, laps ja vanemad on ka väga püüdlid, aga kõne ei taha paraneda. „Me saame aidata, sest näeme neelu sisse sellel hetkel, kui laps räägib,“ sõnab dr Karu. „Kõik muud aparaaðid, kompuutrid jne võtavad üles ainult ühe asendi. See aparaað on hea, saame logopeedidele anda soovitusi.“ Doktor räägib toreda loo, kuidas uut aparaaði proovides pani üks logopeed lapse 20 minutiga „k“-d ütleva. 16-aastane nooruk oli enne seda seitse aastat logopeedi juures käinud. „Tundus tõesti, et sulgu ei teki, aga vaatame aparaaðiga – ilus sulg. Järelikult pole probleem selles, vaid ei osatud päris õigesti õpetada,“ teeb doktor

Dr Kert Karu: uus aparaað on väga vajalik ja tõhus abimees.

järelduse.

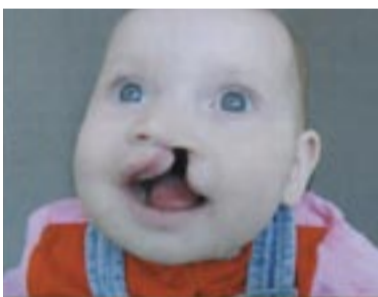
Eespool nimetatud kahe patsiendi kõrval saab dr Karu sõnuti seda aparaaði edukalt kasutada ka kõrva-nina-kurguarst, et vaadata nina, neelu, neelamist ja kuidas häälepaalad liiguvad. „Vajadusel, näiteks kasvavate puhul, saab võtta vastavast kohast ka proovitükki,“ teab doktor.

Tõhus abiline

Uue aparaaði kasulikkusest rääkides nimetab dr Karu, et see aitab ära hoida asjatut tööd: „Teinekord lõikaks last täiesti mõttetult, kui tundub, et suulagi on lühike ja peaks lõikama. Aga aparaað näitab ära, et sulg tekib – ja asjatu lõikus jääb ära. Teinekord jällegi tundub visuaalselt, et ilus pikk suulagi ja sulg võiks tekkida, aga aparaað näitab, et ei teki.“

Huule-suulaelõhega lapsi sünnib Eestis 1/600-le. See on kõige suurem kaasasündinud patoloogiate hulk ja selle näitajaga oleme teiste riikide hulgas täiesti keskel. „Lõhedega lapsi on täpselt korrelatsioonis sünniga. Kui sündivus tõuseb, siis sünnib ka neid lapsi rohkem. Aastate lõikes on vahe ainult selles, et mõnikord on huulelõhesid rohkem, teisel aastal suulaelõhesid rohkem,“ tutvustab dr Karu statistikat.

Keegi ei tea täpselt, miks nad sellisena sünnivad. „Defekt kujuneb välja esimese kolme raseduskuu väl-

Enne ja pärast ravi.

te. Mõni ema oskab öelda, et oli siis viirus või tegi remonti vms, mõni ema on aga täiesti terve. Leitud on ka pärilikkuse mõju,“ sõnab dr Karu. (Loe ka lk 2)

Doktor ennustab, et varsti jõuame me Soomele järele – seal sünnib iga 500. laps lõhega: „Oma uue aparaaðiga saame nüüd kätte ka varjatud lõhed, siiani me seda ei saanud.“

Naerulinnud on tublid!

„Ma arvan, et kui see info läheb nüüd välja, siis tuleb kõneprobleemi-

dega lapsi meile palju,“ sõnab doktor. Jõuate kõiki teenindada? Dr Karu on seda meelt, et jõuab ikka: „Lõhesid opereerin kuu aja jooksul umbes 3-4, üks opipäev. Oleme teinud nii, et ühel päeval võtame kõik kokku, dr Kristel Kalling, logopeed ja mina ning vaatame terve päeva jooksul, iga 20 minuti järel uus laps. Nii sujub kõige paremini.“

Doktor kiidab ühendust Naerulinnud ja sõnab, et kuigi uus aparaað on väga-väga oluline, on kõige suurem töö siiski selle probleemi teadvustamine. „Nad teevad head tööd, vaadake nende kodulehekülge,“ tunnustab dr Karu. „Kui keegi on ultrahelis saanud teada, et laps sünnib lõhega, siis pöördub tihti just Naerulinnude poole konsultatsiooniks, et kuidas käituda ja mida ette võtta. Nad õpetavad imetamist ja toetavad igas probleemis.“

Doktor Karu peab kõige olulisemaks teavitustööd: huule-suulaelõhega laps on ravitav! „Nüüd lõikame neid lapsi umbes aasta-kahe vanuses, varem opereeriti 5-6 aasta vanuses. Siis pidid lapsed kaks korda rääkima õppima, enne lõhega, pärast ümber õppima.“ Jälgimisele jäävad nad umbes 18. eluaastani.

Doktor Kert Karu on huule-suulaelõhega lapsi ravinud üle 10 aasta. „Eks nad kõik jää südamesse!“ tunnustab doktor.

Aime Taevere

Kommentaari

Mõte soetada PERH-ile video-optiline naso-farüngo-larüngoskoop tuli tegelikult tohtritelt. Doktor Hanstein, kes on huule-suulaelõhega lapsi lõiganud ja ravinud juba aastakümneid, oli kursis sellega, kuidas mujal maailmas selliseid lapsi ravitakse ja milliseid ravivahendeid kasutatakse.

2004. a alguses hakkasime arstide algatusel looma huule-suulaelõhega sündinud laste vanemate ühendust, et vanemad saaksid üksteist rohkem toetada. Tõdesime, et Eestis lastel ei ole kõne nii hea, kui ta võiks olla – mõned uuringud selle kohta on olemas. Arutasime, mida meie saaks teha, et lõhedega sündinud laste ravikvaliteeti parandada, sest logopeedilised probleemid on selliste laste puhul väga tõsised.

Aparatuuri soetamiseks korraldasime heategevusliku kampaania, mis on ühtekokku väldanud ligi poolteist aastat. 2005. a detsembris ilmus ajakirjas Pere ja Kodu esimene artikkel, kus rääkisime lõhedega sündinud lastest ja nende ravivajadustest. Poolteist aasta jooksul on mitmed juhtivad ajalehed ja ajakirjad kajastanud lõhedega sündinud laste temaatikat.

Kõige suurema tänu ütlesin meie arstidele dr Hansteinile, dr Karule ja dr Kallingule, kes on meil aidanud teadvustada seda probleemi kogu ühiskonnas. Kiitust väärivad kindlasti ka meie patroonid – armastatud näitleja Guido Kangur ja EMA professor Mati Palm, kes olid asendamatud selle kampaania läbiviimisel. Ei saa ära unustada ka Mart Mikku Kuningas Arthuri Fondist, kes möödunud aastal korraldas heategevuskontserdi Kuningas Arthuri Gala just selle aparaaði tarbeks raha kogumiseks. Toetajaid on tegelikult väga palju – telekanalid, raadiod, ajalehed, eraisikud, ettevõtted... Oleme kõigile väga tänulikud!

Video-optiline naso-farüngo-larüngoskoop maksis kokku 375 000 krooni, mis on vaieldamatult väga soodne hind ja suur vastutulek Olympos Eesti poolt.

Kadi Tamkõrv
Naerulinnud

Uus nõukogu

Toomas Vilosius on sündinud 05.05.1951. a.

Ta on lõpetanud Tartu Riikliku Ülikooli arstiteaduskonna. 1977. aastal töötas Vilosius Tallinna Pelgulinna Haigla kirurgina, aastatel 1978-1985 oli Haapsalu Rajooni Keskhaigla kirurg ning aastatel 1985-1994 samas paarst. 1994. aastal töötas Toomas Vilosius Sotsiaalministeeriumi kantserina ning aastatel 1994-1996 oli ta sotsiaalminister. Vilosius on olnud Riigikogu VIII ja IX koosseisu liige. 2003.-2006. aastal oli ta Põhja-Eesti Regionaalhaigla juhatuse liige. Alates eelmise aasta lõpust töötab Vilosius AS-i Tallink laevaliini Hel-singi-Stockholm ja Turu-Stockholm teenindusdirektorina.

Liisa Pakosta

on sündinud 03.09.1969. a. Pakosta lõpetas Tartu Ülikooli ajaloo ja pedagoogika eriala ning jätkab õpinguid Eesti Kunstiakadeemia doktoriõppes restaureerimise ja muinsuskaitse erialal. Liisa Pakosta juhtis erinevatel aastatel Tallinna Muinsuskaitseametit, Tallinna Linnavalitsuse info- ja arenguosakonda, Tallinna Turismiinfot, töötas Eesti Välisministeeriumis, Eesti Saatkonnas Stockholmis, Eesti Kunstiakadeemias ning oli Tallinna Linnavalitsuses abilinnapea. Aastatel 2004-2006 oli Pakosta ASi Suur Eesti Raamatuklubi juhatuse liige ning alates 2007. on ajakirjade Tehnikamaailm ning Kodu ja Ehitus peatoimetaja.

Helle Mäeltsemees

on sündinud 06.05.1945. a. Ta on lõpetanud Tartu Ülikooli arstiteaduskonna spordiariisti lisakvalifikatsiooniga ning spordimeediitsiini internatuuri.

Aastatel 1970-1976 töötas Mäeltsemees KS Spordiühingus "Dünamo" spordiariistina ning aastatel 1976-1986 juhtis ta Mustamäe polikliinikus Tallinna Tehnikaülikooli arstijaoskonda. 1986-1992 töötas ta Harju Keskpolikliiniku juhatajana ning 1992-2002 Tallinna Järve haigla paarstina. Aastatel 2002-2007 juhtis Mäeltsemees AS Ida-Tallinna Keskhaigla taastus- ja hooldusravikliiniku tööd.

Margus Lepik

on sündinud 14.03.1969. a. Ta on lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli aparaadiehituse eriala. Alates 1992. aastast töötas ta mehaanikainsenerina ning aastatel 1993-1994 peainsenerina. 1994-1997 töötas Lepik ASi ETK Valga Leib juhataja ning tegevdirektorina. Aastatel 1999-2007 oli Lepik Valga linnapea ning alates 2007. aastast kuulub ta XI Riigikogu koosseisu.

Aitäh, doktor Hanstein!

Doktor Siiri-Mai Hanstein, Regionaalhaigla Grand Old Lady 2004, on otsustanud hakata „muretut pensionipõlve“ pidama. Soovime hinnatud ja armastatud tohtrile tugevat tervist ja ikka erksat meelt!

Doktor Hanstein on näo- ja lõualuukirurgiaga tegelenud 47 aastat. Edu-meelse ning initsiatiivika tohtrina on ta olnud mitmel-setmel puhul progressiivsete ideede algataja ja korraldaja, seda nii Eesti-siseselt kui ka koostöös välismaa vastavate spetsialistidega. Aastakümneid on olnud tema südame-memureks, kuidas huule-suulaelõhega lapsi aidata ja efektiivsemalt ravida. „Ega ma nüüdki kuhugi kao,“ lubab doktor Hanstein, „oma eriala arenguid tahan ikka edaspidigi piiluda.“

Vaja suuremaid väljakutseid

Kui dr Hansteinil 50. aastate lõpus ülikool läbi hakkas saama, mõistis ta, et ei soovi pelgalt hambaarst olla: „Tahtsin minna edasi, käisin kogu aeg assisteerimas kirurgias, üldkirurgidele. Sain ka peaaegu esimesena Eestis kliinilise ordinatuuri Moskvasse.“ Ühe aasta tegeles ta rohkem kaelaprobleemidega, teisel aastal rohkem kaasasündinud huule-suulaelõhedega. Noorele arstile tehti ettepanek jääda aspirantuuri, aga tolleaegne seadustik oli selline, et tervishoiuministeeriumist tuli ühene sõnum – enne peate kolm aastat töötama!

„Töötades Tallinna Keskhaiglas hakkasin käima Moskva kliinikutes täiendustel. Eesti on väike ja meie eriala siin on väike, aga Moskvasse tuli patsiente üle kogu tollase Nõukogude Liidu ja täienduskursuste käigus sai sealt väga häid uusi kogemusi, mida ja kuidas oma haiglas juurutada,“ meenutab dr Hanstein.

Kui hakkas valmima Mustamäe uus Kiirabihaigla, siis tekkis tervishoiuametnikel plaan viia kogu näo-lõualuukirurgia Tartusse, Tallinna pidi jääma ainult esmaabi. „Asusin võitlusse, nägin ju oma patsientide arvu ja elukoha järgi, et pole õige kõiki Põhja-Eesti haigeid nii kaugele ravile suunata,“ sõnab dr Hanstein. Seepeale pandi ta ministeeriumi poolt valiku ette: kui soovid Tallinna keskust alles jätta, siis hakka ise mittekoosseisuliseks peastomatoloogiks. „Ja saimegi siia Mustamäe haigla esimesele korusele näo-lõualuukirurgia,“ on doktor rahulolev.

Pragu läänemaailma

Peastomatoloogina tegeles dr Hanstein ka stomatoloogiaga, probleeme jätkus küllaga. Tol ajal algas juba pisuke läbikäimine soomlastega. Üks Soome firma kutsus dr Hansteini õppevisiidile. Sellele eelnes kontroll, kontroll ja veel kord kontroll! „Pidin käima isegi Moskvas põhjendamas ja aru andmas, miks ma tahan minna Soome vastava töökorraldusega tutvuma.“ Hanstein rääkis, et hamba-kaaries on Eestis väga laialt levinud haigus, nii lastel kui ka täiskasvanutel, aga Soome on hästi edukalt juurutanud profülaktilise programmi, millest on palju õppida. „Lõpuks lubati mul sõita, aga tingimuse, et ma ainult kuulan ja vaatan, aga ise ei tohi mitte midagi rääkida!“ muigab doktor täna.

„Samal ajal püüdsime arendada ka näo-lõualuukirurgiat, Soome kaudu hakkasime nägema, mis selles vallas

„Tal ei olnud sündides käsi ega jalgu, lisaks huule-suulaeprobleemid. Ime, et jäi ellu. Nüüd on ta päris kena tüdrukuke,“ sõnab ime tunnustaja doktor Hanstein.

Siiri-Mai Hanstein (Kippasto)

- Sünd: 27.05.1935 Tallinnas
- 1959 lõpetas Tartu Riikliku Ülikooli Arstiteaduskonna arst-stomatoloogi kvalifikatsiooniga.
- 1961-1963 Kliiniline ordinatuur Moskva Stomatoloogia Instituudis näo-lõualuukirurgia erialal.
- 1964-1969 Töö näo-lõualuukirurgina Tallinna Keskhaiglas.
- Erialased täiendused Moskva erinevates kliinikutes.
- 1979-1986 Mittekoosseisuline peastomatoloog Tervishoiu Ministeeriumis.
- 1980-1996 Näo-lõualuukirurgia osakonna juhataja Mustamäe Haiglas.
- 1997-2001 Näo-lõualuu Kirurgia ja Nina-Kõrva-Kurguhaiguste Kliiniku juhataja
- Alates 2002 Näo-lõualuu kirurg SA Põhja-Eesti Regionaalhaiglas.
- 1992-1996 Eesti Näo-Lõualuu Kirurgide ja Plastikakirurgide Seltsi president.
- Balti riikide Näo-lõualuu Kirurgide ja Plastikakirurgide Seltsi asepresident.
- 1993-1997 Euroopa Näo-Lõualuu Kirurgide Assotsiatsiooni Eesti Esindaja.
- 1998-2000 Eesti esindaja üleuroopalisel EUROCLEFT töögrupis.
- 2002-2004 Eesti projektijuht EUROCRAN-NAS teaduslikus projektis.

välismaailmas toimub,“ sõnab doktor tagasihoidlikult. Siis moodustati Balti riikide Näo-lõualuukirurgide Assotsiatsioon, mis eksisteerib siiani. „Mina olen selle esimene president ja mulle tehti ülesandeks leida kontakte läänepoolsete esindajatega,“ lausub doktor.

Vahetult enne Eesti iseseisvumist tundis meie vastu huvi Euroopa Näo-lõualuukirurgide Assotsiatsiooni president prof Rudolf Fries Austriast, samuti prof Kristjan Lindqvist Soomest. Hansteini eestvedamisel tutvustasid meie arstid oma tegemisi mitmel rahvusvahelisel seminaril. „Meid n-õ võeti vastu Euroopa näo-lõualuukirurgide seltskonda.“

Europrojektid

„Nõupidamistel tegime korduvalt ettekandeid meie probleemide kohta, ka huule-suulae lõhega laste ravi kohta,“ sõnab dr Hanstein. Neid andmeid on Eestis registreeritud alates 1966. aastast. „Innsbruki ja Kuopio keskendusin ettekannetes juba huule-suulaelõhele, Haagis rääkisime oma nägemusest selle ala kirurgias.“ Doktor sõnustis tekkis pärast Eesti iseseisvumist väga hea kontakt esindajaga Taanist ning Århusi ülikool pakkus oma abi. „Käisid

ise siin ja töid meile uusi instrumente ja saime organiseerida meie osakonnast dr Kaha ja dr Viidebaumi kolmekuuliste täienduskursustele Århusi, Tartust ka kaks kolleegi. Nad õppisid, kuidas käib näoluu murdude ravimine plaatide ja kruvidega, mis nüüd on väga laialt levinud.

„Mina hakkasin siis rohkem tegelema Manchesteri ülikooli juures, Eesti esindajana üleuroopalisel EUROCLEFTi töögrupis,“ räägib dr Hanstein. 15 riiki koondava projekti raames tegi ta ettekandeid huule-suulaelõhega laste ravist Eestis. Projekti eesmärgiks oli luua ja juurutada ühised ravi standardid.

2002. aastal liitus dr Hanstein uue projektiga EUROCRAN. „Selle eesmärk oli välja selgitada, miks sünnivad selliste defektidega lapsed,“ jätkab dr Hanstein. Uuriti lapse ja tema vanemate DNA-d, ära tuli täita pikad suured küsimustikud. Kokku uuriti 15 Euroopa riigis 3299 DNA-d. Selgus, et 9-10% defektidest on pärlilid. „Mõjutatud saab see patoloogia just 7.-14. raseduse nädalal, väga varakult,“ jagab doktor uuringu tulemusi, „kusjuures planeerimata raseduse puhul võib olla nii, et naine pole veel selleks ajaks

arugi saanud, et on rase. Mõjutab ka suitsetamine, alkohol, samuti on välja tulnud narkootikumide mõju.“

Dr Hansteini tööd Manchesteri ülikooli juures jätkab nüüd Eesti Geenivaramu Tartus: „Ma andsin neile üle kõik andmed, mis mul olid, ja DNA küsimustikud.“

Uus elukvaliteet

„Me peame andma neile võimaluse, et nad ei erineks teistest!“ võtab dr Hanstein kokku oma töö huule-suulaelõhega lapsi aidates. See oligi europrojektide põhiline tulemus – saada õpetust, mida ja kuidas paremini teha.

Dr Hanstein oli üks neist, kelle initsiatiivil loodi huule-suulaelõhega laste vanemaid ühendav tugigrupp Naerulinnud. (Loe ka lk 1)

Doktor jutustab heast koostööst Soome Helsingi Ülikooli arstidega Jorma Rautio, Jyri Hukkiga, kes käivad siin konsulteerimas ja opereerimas. „Kõik, mis nad siin teinud on, andis väga palju kogemusi meie kolleegidele. Dr Kaha ja dr Viidebaum opereerivad nii, et toimub totaalne muutumine,“ on dr Hanstein rahul. Tema tööd jätkavad tublid arstid.

Arst muudkui annab ja annab... Mida olete saanud, doktor Hanstein? „Muidugi rõõmutunde, kui näed kedagi, kes on olnud sinu patsient ja temaga on kõik hästi. See rõõm on asendamatu!“ Töörõõmule lisaks on dr Hanstein saanud ka 30 aukirja. „See on kõik,“ sõnab ta lihtsalt.

Vähesed ehk teavad, et Siiri-Mai Hanstein on muusika- ja teatritegevuse inimene. „Kunagi mängisin ka klaverit, Moskvas olles tegutsesin Eesti majas klaverisaatjana tantsijatele ja lauljatele,“ tutvustab doktor viimaks iseennast. Ka kunstihuvi on olnud tugev. „Omal ajal joonistasin ajakirjadest maha operatsioonide pilte – muud võimalust toona polnud! –, sain sellega hästi hakkama. Praegu on samad hovid,“ naeratab dr Hanstein, „lisaks veel aiandus.“

Aime Taevere

Dr Peeter Grossberg - 75

19. mail sai 75-aastaseks SA PERH üks staažikamaid tohtreid, anestezioloog dr Peeter Grossberg. Palju-palju õnne!

Seoses soliidse tähtpäevaga otsustas dr Grossberg minna väljateenitud pensionile. Kahjuks sai ta puhkust nautida vaid paar nädalat, sest süda „vedas alt“ ja dr Grossbergile tehti südameoperatsioon. Soovime kiiret paranemist, rohket elurõõmu ja veel palju kauneid hetki!

Dr Peeter Grossbergi iseloomustab tema kolleeg dr Sergei Kagalo:

„Dr Peeter Grossberg oli oma töös väga kohusetundlik, nn vana kooliga, konkreetne ja põhjalik. Inimesena on ta rahulik ja intelligentne – seda kõige paremas mõttes. Ta valdab prantsuse keelt ja vahete-vahel vahetas kolleegidega prantsuskeelseid sõnumeid – seda oli seda väga ilus kõrvalt kuulata!

Dr Grossberg oli võimekas anestezioloog, kes oskas oma tööd väga hästi organiseerida. Võisime olla alati kindlad, et kui kerkivad üles mingisugused probleemid, siis ta suudab need perfektselt lahendada. Viimastel aastatel töötas dr Grossberg laparoskoopiliste operatsioonide juures, mis ei tähenda sugugi, et tal oleks olnud väga kitsas spetsialiteet. Nii näiteks tegi ta oma viimase anesteesia neurokirurgilise probleemiga patsiendile. Peeter valdas erinevaid anesteesiotehnikaid, kasutades neid vastavalt patsiendi haiguse profiilile.

Grossberg oli oma haiglale väga truu. Eriala sünni algaastatel oli meil Eestis anesteziolooge üsna vähe, kokku võib-olla kümnekond. Üks nendest alustajatest oli Peeter Grossberg.

Staažikat tohtrit käisid õnnitlemas paljud endised ja praegused kolleegid.

Dr Peeter Grossberg

- Sündis 19.05.1932.
- Keskkooli omandas ta Pärnu I Keskkoolis, Tartu Riikliku Ülikooli arstiteaduskonna lõpetas 1956. aastal ravi erialal. Täiendanud korduvalt erialaseid teadmisi Moskvas, spetsialiseerus anestezioloogia-reeanimatoloogia erialale.
- Töö: 1956 Paide Rajooni Haigla, röntgenoloog ja kirurg; 1959 Nõmme Haigla, kirurg; 1962 Tallinna Tõnismäe Haigla, anestezioloog.
- 1979 Tallinna Linna Kiirabihaigla, anestezioloogia osakonna juhataja.
- Käesoleval aasta kevadel täitus dr Grossbergil meie haiglas 28. tööaasta, olemata haigla muutunud nimedest – Kiirabihaigla, Mustamäe Haigla ja Põhja-Eesti Regionaalhaigla. Anestezioloogina on dr Grossberg töötanud auväärset 45 aastat!

Alustasid nad koos dr Lehepuuga, kellelt sel aastal ilmus mälestusteraamat. Selle raamatu presentatsiooni järel ütles dr Grossberg: „Ma vaatan, et kõik vanemad härrad on juba ammu kodus! Ja mina veel käin tööl.“ Seejä-

rel tegigi teatavaks oma otsuse, et võtab maikuus puhkuse ja pärast seda enam tööle ei tule – jääb pensionile.

Ta on selle generatsiooni inimesi, kes on väga töökad, suhteliselt vähe räägivad nii endast kui ka oma prob-

leemidest ning teevad vaikselt oma tööd. Seda kinnitab fakt, et oma haigusest ta meile ei rääkinud, saime sellest tagantjäre teada...

Meil tuli idee teha talle lahkumiskingituseks fotokollaaž, koos kolleegide fotodega, põhjaks üks dr Grossbergi viimase tööpäeva anesteesia kaardi koopia. Seal on hästi näha patsiendi ja vererõhu, pulsi väärtused ning muud parameetrid, mida jälgime anesteesia ajal. Kõik oli stabiilne, näitajad nagu joonlauaga tõmmatud! Meie haigla ülemarst dr Ellamaa juhtus ka juures olema ja soovitas teha sellest anesteesiakaardist koopia – et panna seinale. Kui tuleb uus arst ja küsib, et kuidas on vaja anesteasiat läbi viia, milliseid ravimeid kasutada ja mida jälgida ... siis võtad tal käest kinni, viid ta pildi juurde ja ütled – tee nii, nagu siin on!“

Koolitus kolib Hiiule

PERH-i koolitustalitusel on käes rõõmsad päevad: juunikuus kolitakse uutesse ruumidesse Hiiu korpuses. Kuukiri käis asja uudistamas. Küsimustele vastab koolitustalituse juhataja Eveli Illing.

Miks koolitustalitus Hiiule kolib ja mis seoses sellega muutub?

Koolitustalituse kolimine oli ajendatud Mustamäe uue korpuse ehituse ettevalmistustöödest. Uutes ruumides muutub õpikeskkond oluliselt paremaks – Hiiul on õppimiseks sobivad ruumid, kus on hea keskenduda uute teadmiste ja oskuste omandamisele.

Millised ruumid nüüd saate?

Hiiul on meil kaks koolitusklassi, üks arvutiklass ning lisaks väike töörühmaruum. Mustamäele jääb alles praegune koolitusklass nr 1, sest meil on ka selliseid koolitusi, mis oma praktilise õppe tõttu peavad jääma põhikorpuse juurde.

Millega koolitustalitus tegeleb?

Regionaalhaigla koolitustalitus on peamiselt keskendunud meie oma töötajate sisekoolitusele. Näiteks 2006. aastal oli koolitusplaanis 193 koolitust (40 erinevat koolitust, millest osa toimus mitugi korda), mille

Uued koolitoad avati pidulikult 21. juunil.

läviviimisega oli seotud 139 koolitajat, enamikus meie oma maja inimesed. 2007. aastal jätkame umbes sarnases mahus. Üksikuid koolitusi oleme suunanud ka väljapoole, näiteks anesteesia ja intensiivravi õdedele, perearstidele jne. Lisaks käib meie kaudu töökohal põhineva koolituse korraldus, õde-praktikantide tehniline teenindamine, koolitustalituse sisestamine elektroonilisse personali andmebaasi Virosoft jms. Praegu on suuremate käimasolevate projektide-na töös elektroonilise koolitustalituse sisseviimine 1. jaanuariks 2008. a ja arstide täiendkoolitustalituse kaar-

distamine. Elektrooniline koolituse taotlemine tähendab seda, et nii taotlemine kui ka taotluste kinnitamine juhtide poolt toimub elektrooniliselt.

Kui palju on teil töötajaid?

Koolitustalituses töötavad koolituste koordinaatoritena Reet Kase ja Merilin Sild, koolitusõena Anu Raisma, arvutikoolitajana Arkadi Bojarsinov ja koolitussekretärina Liis Ahonen.

Mille järgi oma töö edukust hindate?

Meie jaoks on parimaks tunnustu-

seks, kui koolitusel käinud töötaja juht annab meile tagasisidet, et koolitusest on kasu olnud. Peame oluliseks, et väljareklaamitud kursused täituksid ja et koolitusel osalejad oleksid nii teema käsitlemise kui ka lektoriga rahul. Selle teadasaamiseks küsime inimestelt tagasisidet.

Millised on suuremad mured?

Uus koolituse ruumide asukoht vajab harjumist kõigi jaoks. Et liikumine korpuste vahel oleks lihtsam, on plaanis sügisest korraldada bussiliiklus Mustamäe korpusest Hiiule. Lisaks loodame, et Hiiu korpusele tekib kiiremas korras toitlustusvõimalus.

Mida on vaja Kuukirja lugejatel PERH-i koolitustalituse kohta veel teada? Kas soovite midagi esile tõsta?

Uudistage ikka intranetis meie lehte ja koolituskalendrit, et leida üles enda jaoks sobivad ja vajalikud koolitused. Sügisel alguses alustame juba 2008. aasta koolitusplaaniga kokkupanemise-ga. Ootame kõikidelt haigla juhtidelt sisendit, milline on koolitusvajadus ja milliseid uusi koolitusi oleks vaja 2008. aastal pakkuda. Helistage ja kirjutage meile julgelt! Või veelgi parem – tulge läbi!

Uus nõukogu

Rain

Rosimannus

on sündinud 09.11.1968. a. Ta on lõpetanud Tartu Ülikooli sotsioloogia

eriala ning jätkab õpinguid magistrantuuris. Rosimannus töötas aastatel 1989-1991 Mainori Avaliku Arvamuse Uuringute Keskuse vanemlaborandina ning 1991-1994 AS-is Emor sotsioloogi ja projektjuhina. 1993. aastal tegutses ta Ida-Viru valitsuskomisjoni eksperdina. Aastatel 1994-1997 töötas Rosimannus Vabariigi Presidendi Kantseleis presidendi sisepoliitika nõunikuna ning 1997-1999 Riigikogu Kantseleis Reformierakonna fraktsiooni nõunikuna. Aastatel 1999-2002 oli ta Rahandusministri nõunik ning 2002-2003 Peaministri büroo juhataja. Alates 2003. aastast kuulub Rosimannus Riigikogu koosseisu.

Ester Pruuden

on sündinud 24.08.1972. a.

Ta on lõpetanud Tallinna Meditsiiniõppekeskuse õe

eriala, omandas terviseteaduste magistrikraadi Kuopio Ülikoolis ning jätkab õpinguid Kuopio Ülikooli terviseteaduste doktoriõppes (peamine: õendusteadus). Pruuden töötas aastatel 1987-1990 Tallinna Linna Kiirabihaigla neurokirurgia osakonnas ning Vabariikliku Onkoloogiakeskuse kirurgiaosakonnas sanitarina ning 1992-1994 õena Tallinna Hambakliiniku hambaravi osakonnas, AS-is Hambaravi "Dentores" ja AS-is "Kristi Pihelgas Hambaravi". 1996-2000 töötas ta õpetajana ja töörühma liikmena Tartu, Kuopio ja Göteborgi ülikoolide vahelises Tempus Phare projektis "Eesti õde-õppejõudude haridus magistriõppes". Aastatel 1999-2000 töötas Pruuden uurimistöö assistendina Soomes Sotsiaal- ja Tervishoiuala Uurimis- ja Arenduskeskuses STAKES ning 1999-2004 tegutses Tartu Ülikooli arstiteaduskonna õendusteaduse osakonna külalislektorina. Alates 1996. aastast on Ester Pruuden töötanud õpetajana erinevates õppekeskustes Eestis ja Soomes.

Alates 2002. aastast tegutseb Pruuden Eesti Õdede Liidu (EÕL) presidendina ning Eesti Õde-uurijate Nõukogu (EÕUN) juhataja esimehe ja asutajaliikmena.

Toomas Varek

on sündinud 06.06.1948.

aastal. Ta on lõpetanud Eesti Põllumajanduse Akadeemia mehaanikainseneri

erialal. Aastatel 1972-1975 töötas ta Haljala kolhoosi osakonnajuhataja, 1975-1982 Kullaaru sovhoosi direktori ning 1982-1992 Viru kolhoosi esimehena. 1992-1996 tegutses Varek AS-i Viru Õlu tegevdirektorina ning 1996-1999 Rakvere linnapeana. Alates 1999. aastast kuulub Toomas Varek Riigikogu koosseisu.

Käärikut...

- Kääriku on küla Valga maakonnas Otepää vallas. Asub 8 km Otepäält edelas.
- Kääriku Puhke- ja Spordikeskus asub Lõuna-Eesti kaunil kuppelmaastikul järve kaldal, see on sportimisrohkeim piirkond Eestimaal.
- Legendaarse kümnevõistlejate treeneri Fred Kudu eestvõttel asutati 1947. aastal Tartu Ülikooli kehakultuuri teaduskonna Kääriku Puhke- ja Spordikeskus. See on olnud läbi aastakümnete Eesti üks populaarsemaid sportimise ja puhkamise kohti, ja mitte ainult üliõpilaste, vaid ka tervisesportlaste ning teiste riikide sportlaste seas.
- Keskus on ehe orgaanilise arhitektuuri näiteid, kui loodusesse hästi sobituv spordiküla.
- Kääriku Puhke- ja Spordikeskuse territooriumil asub Kääriku järv, mille pindalaks on 19,3 ha ning suurim sügavus (kirdenurgas) 5,9 m (keskmise sügavus 2,6 m). Kaldad on enamasti lausad, õõtsikulised ja mudased. Järsk kallas on kirdes Seinamäe ja lõunas. Põhja katab 5 m sügavune mudakiht. Arvatakse, et Kääriku järv on termokarstilise tekkega: viimase mandrijää taandumise järel pinnase all olev irdjääpank sulas aegamööda ning selle kohal olev pinnas vajus tekkinud tühimikku, moodustades niiviisi järvenõõ.
- Kääriku järves domineerib latikas, leidub särge, haugi, ahvenat, liinaskit; esinevat ka roosärg, kiisk, koger, nurg, luts ja angerjas.

- Soome president Urho Kaleva Kekkonen külastas 1964. aasta märtsis Käärikut. Soome president matkas 17 km pikkusel suusarajal ning veetis öhtu Kääriku spordibaasis kehakultuuriteaduskonna üliõpilastega. Sellest ajast ongi Käärikul Kekkose rada ja Kekkose saun.
- Kekkose matkarada algab Kääriku suusastaadionilt ning on 15 km pikk. Rada läbib üles-alla kulgedes nii vanu Kääriku ümbruse talukohti kui ka piirkonna suuremaid metsamassiive. Raja kõrgeim tipp on Harimäe kõrgendik, mille 25 m kõrgusest vaatetornist avanevad väga kaunid vaated Otepää kõrgustiku lõunaosa maastikele ning Väikese Emajõe orundile.

Allikas: Internet ja Aare Mäemets. Eesti NSV järved ja nende kaitse. Tln., 1977

Augusti keskel sõidavad jungad, pootsmanid, tüürimehed ja kaptenid mere äärest sisemaale puhkama - 10.-12. augustini 2007 toimuvad Regionaalhaigla VI suvepäevad.

80. aastatest inspireeritud mummua ja triibumeelsed suvepäevad toimuvad Lõuna-Eestis, Kääriku Puhke- ja Spordikeskuses. Kääriku kompleks on suvepäevade pidamiseks justkui loodud – ilus loodus, mitmekesised sportimis-, ujumis-suplemis- ja majutusvõimalused. Mõned killud Regionaalhaigla VI suvepäevade kavast: SOPOTi laulu- ja tantsukonkurss, struktuuriüksuste traditsiooniline „Kes-on-sel-aastal-parim“ võistlused, Meistrite töötuba ning tänavu esmakordselt meie suvepäevade kavas – PERH-i ja TÜK-i juhtide jõukatsumine.

Omadega koos

Käärikule on oodatud kõik Regionaalhaigla töötajad, nende kaaslased ja lapsed. Kliiniku töötaja saab registreeruda ning osalustasu tasuda oma kliiniku sekretäri juures ja tugiteenistuja kl 14–16 kantseelis.

Kõik osalejad saavad kohapeal kaelakaardid – nii on kergem omasid leida ja uute tuttavate nimeidki jäävad paremini meelde. Keha kinnitama minnes on kaelakaardi olemasolu suisa vajalik.

Sõit Põhjast Lõunasse

Teekond Lõuna-Eestisse võib alata nii oma kui ka kolleegi autoga, jalgvõi mootorrattaga, aga võib valida ka lõbusa bussireisi. Bussid Käärikule väljuvad reedel ajavahemikul kella 14–15ni Mustamäe, Seewaldi, Hiiu, Kose ja Keila korpuse juurest (Täpsem info avaldatakse Intranetis augusti alguses!). Tagasi tullakse pühapäeva keskpäeval.

Seekord oleme arvestanud ka nendega, kel soov osa võtta vaid laupäevastest üritustest ja ka nendega, kes peavad laupäeval Tallinna tagasi jõudma: lisabuss Käärikule väljub laupäeval kell 9.00 Mustamäe korpuse juurest ja alustab Käärikult tagasisõitu Tallinna kell 14.00.

Oma transpordisoovist andke kindlasti teada registreerimisel!

Tegevusi igale maitsele ja vanusele

Laupäev on täis sporti, seda ise tehes või kaasa elades.

Võistlema ootame igast kliinikust ja tugiteenistustest võistkonda, kuhu võib kuuluda kuni 15 inimest, kellest

Augustis Käärikule ehk Regionaalhaigla suvepäevad 2007

konkreetses võistlusega on hõivatud kuni 10 inimest. Kõik võistkonna liikmed peavad olema Regionaalhaigla töötajad! Võistkondade nimekirjad palume tuua reede, 10. augusti õhtuks infotelki.

Ennelõunal selgitatakse välja tublimad võistkonnad võistlussarjas „Kes-on-sel-aastal-parim“: viiakse läbi üllatusmumm võistlus, mummuaälkturniir jne. Eraldi võistlused toimuvad ka lastele.

Pärastlõunal astuvad võistlustule kahe suurhaigla juhid, nimelt toimub arvult juba teine PERH-TÜK juhtidevaheline võistlus. Seekord kannab võistluse nime „Juht on elupäästja“. Võistkonda kuulub kuni kaheksa liiget mõlema haigla juhtide seast ning osavust tuleb näidata erinevatel aladel. Et avastamisrõõmu oleks kohapeal rohkem, jäävad ülesanded esialgu saladuseks.

Enne õhtusööki saab jõudu katsuda individuaalaladel. Kes eelistab aga omapäi tegutseda, võib minna näiteks uitama Kekkose matkarajale, ronida Harimäe vaatetorni ning nautida Lõuna-Eesti miljoni-dollarivaateid.

Meisterdama!

Meisterdamine osutus eelmisel aastal meie töötajate ja nende laste seas vägagi populaarseks. Sel aastal alustavad pärast lõunasööki Pipi töötoas kaks meisterdamise kursust: meisterdamine noorematele ja meisterdamine vanematele. Juhendajaks on lustlik Pipi, kes õpetab looduslikest materjalidest valmistama väga vahvaid meeneid, mida saab mälestuseks koju kaasa võtta!

Muusika ja tants teevad meele rõõmsaks

Reede õhtul taaslustatakse üheksa öhtuks estraadikonkurss SOPOT. Kunagised konkursi reeglid on üle vaadatud ning muudetud vastavalt Eurovisiooni tavadele. Kui mõlema eespool mainitud konkursi tingimustes oli/ on määratud maksimaalselt lavale minejate arv, siis meil see reegel ei kehti. Meie põhimõte on: mida suurem seltskond laval, seda parem!

Kõik seltskonnad saavad omal valikul esineda nii laulu- kui ka tantsunumbritega. Ootame nii ettevalmistatud kui ka kohapeal improviseeritud etteasteid. Parimatele auhinnad!

Laupäeva õhtul aitab aga 80-ndaid taaslustada Anne Veski!

Mummukleidid ja triibupüksid selga ning augustis suvepäevadele! Loodame sama aktiivset osavõttu kui eelmisel aastal. Kohtumiseni Käärikul!

Korraldustoimikond

Suvepäevade kava

REEDE, 10. august

14.00–15.00 Suvepäevade start! Bussid Käärikule väljuvad Mustamäe, Seewaldi, Hiiu, Kose ja Keila korpuse juurest (Täpsem info augusti alguses Intranetis)
Alates 16.30 Käärikule saabujate registreerimine, majutamine
18.30–20.00 Õhtusöök
20.00 Suvepäevade avamine. Heisatakse Regionaalhaigla lipp
21.00 Õhtuprogramm: Kõlaga need laulud, mis on ammu lauldud!
Kell 22.00 algab laulu- ja tantsukonkurss SOPOT (vajalik eelregistreerimine)
02.00 Öörahu

LAUPÄEV, 11. august

09.00–11.00 Hommikusöök
10.30–13.00 Struktuuriüksuste vahelised „Kes-on-sel-aastal-parim“ võistlused: Üllatusmumm, Mummuaälkturniir ja sekka mõned triibud ka.
13.00–15.00 Lõunasöök
14.00–18.00 Meistrite töötuba keskuse kinosalis. Juhendajaks Pipi.
15.00–17.00 PERH-i TÜK-i juhtidevaheline võistlus „Juht on elupäästja“
18.00–20.00 Õhtusöök
21.00 Programm: On lahe atmosfäär! Anne Veski ja öhtu täis 80ndaid. Võitjate autasustamine.
... kella 02.00ni....

PÜHAPÄEV, 12. august

10.00 Hommikusöök
11.00–12.00 Ärasõit! Bussid suunduvad Tallinna.

Doonortelkide projekt sai tuule tiibadesse!

Verekeskuse ning Eesti Kaitsejõudude koostöös valmis verekeskuse selle aasta suurim projekt - doonortelgid viies Eesti linnas.

Doonortelgid on verekeskuse ning Eesti Kaitsejõudude ühine koostööprojekt, mille raames taaskäivitatakse laia tuntuse ja populaarsuse saavutanud doonortelkide traditsioon. „Doonortelkide projekti eesmärgiks on uute doonorite kaasamine ning veredoonorluse tutvustamine Eesti elanikele. Tahame, et doonorluse oleks nähtav ning kõik huvilised saaksid tutvuda verekeskuse tööga ja loovutada verd,“ ütles doonortelkide projekti eestvedaja, verekeskuse doonorluse arendusjuht Ülo Lomp. „Koostöö Eesti Kaitsejõududega antud projekti raames on väga

2006. aastal oli esmaseid doonoreid 3603, aga 2004. aastal näietks 5109.

tähtis. Tahame näidata, et ka doonoritel on oluline roll meie riigi kaitsmisel,“ lisas Lomp.

Doonortelkide projekti pidulik avamine toimus 1. juunil Keilas, telgid olid ka Tallinnas ja Rakveres. Kokku kogus

verekeskus 765 veredooši ning 253 doonorit loovutas verd esimest korda elus just tänu doonortelkide ning „Uue doonori kuu“ projektile.

“Tänu doonortelkide saime oma verevarud normi, doonorid olid väga aktiivsed ja abivalmis,“ ütles verekeskuse tootmisjuht Erna Saarniit.

Augustis püstitatakse doonortelgid Narvas ja Haapsalus. Kõikide doonorite vahel, kes loovutavad verd doonortelkides, loosib Estours suve lõpus reisi kahele Egiptusesse. Rademar loosib doonorite vahel kümme 1000-kroonist kinkekaarti ning Baltic Tours viis 1000-kroonist kinkekaarti. Kõikide uute doonorite vahel loositakse juuni lõpus ajakirja Tervis Pluss tellimusi.

Marina Talisainen
Kommunikatsioonispetsialist

KUUKIRI

Toimetus:

Aime Taevere, e-post: aime@editor.ee
tel: 501 6338

Inga Lill, e-post: inga.lill@regionaalhaigla.ee
tel: 617 2247

Väljaandja: OÜ Editor Grupp
Trükiarv: 1500